

UNGEKLIMARÅDETS ANBEFALINGER TIL MERE VILD NATUR

Naturen er hårdt presset. Den får det dårligere og dårligere - både på land og i havet. Menneskeheden har skabt en biodiversitetskrise, hvor arter og deres levesteder forsvinder med rivende hast. Tilbagegangen skyldes især mangel på plads til vild natur, overforbrug af jordens ressourcer og forurening. Antallet af rødlistede arter er [fordoblet på blot 10 år](#), og hvis der ikke implementeres effektive virkemidler snarest, så er det måske for sent. I Danmark viser en samlet bevaringsstatus for naturtyper og arter, at [95 % af naturtyperne samt 57 % af arterne vurderes at have ugunstige vilkår](#). Ungeklimarådet ønsker en seriøs tilgang til biodiversitetskrisen, hvor naturen har førsteprioritet. Vild natur er desuden en effektiv løsning på klimakrisen både på kort og lang sigt. Derfor bør en samtænkning af løsninger på klima og naturområdet opprioriteres. Samtidigt leverer vild natur gavnlige effekter på [sundhedsområdet](#). Vild natur trækker desuden turister til landet, der gerne vil opleve bisoner på Bornholm, elge i Lille Vildmose eller vildheste på Molslaboratoriet. Det er også muligt at skabe arbejdspladser gennem genopretning af naturområder og etablering af nye, f.eks. ved etablering af naturnationalparker.

Derfor mener Ungeklimarådet, at:

- 1) Danmark skal have mere vild natur. Det betyder, at mindst 30% af Danmark skal være disponeret helhjertet til natur i 2030, hvilket omfatter 30% af landarealet og 30% af havarealet. Mindst 2/3 af de 30% skal være naturzoner med høj naturbeskyttelse uden nogen form for ressourceudvinding. De resterende 10% skal være beskyttet natur, hvor der kan foregå skånsom skovdrift under særligt hensyn til biodiversitet.
- 2) Der skal udtages minimum 150.000 ha skov til urørt skov og minimum 100.000 ha landbrugsjord bestående af lavbundslande og marginaljorde til vild natur. Disse arealer skal være udpeget senest i 2030 og realiseret senest i 2040.
- 3) Danmark skal have den plantebaserede førertrøje
- 4) Alt skovdrift på Naturstyrelsens arealer skal stoppes inden 2030.
- 5) Der skal indføres en tilstrækkelig CO₂-afgift til at prissætte varer efter deres klimaaftryk.
- 6) Afskovning relateret til dansk import af råvarer skal stoppes.
- 7) Danmark skal leve op til internationale forpligtelser.

1. Danmark skal have mere vild natur

Danmark [skraber bunden](#) blandt EU-lande, når det kommer til levesteder i naturen. Det er derfor bydende nødvendigt at udlægge store sammenhængende dele af Danmarks areal til vild natur, som skal genskabe gode levesteder for arterne og redde vores natur. Det Europæiske Miljøagentur [vurderer](#), at Natura 2000 ikke har været fyldestgørende til at sikre fremgang i Europas natur. For at sikre biodiversiteten opfordrer EU-kommissionen de europæiske lande til at beskytte 30% af deres arealer til lands og til havs. Ungeklimarådet tilslutter sig denne målsætning og mener derudover, at 2/3 af de 30% landarealer og marineområder, dvs. 20% af Danmarks areal, skal være naturzoner med høj beskyttelse uden nogen form for ressourceudvinding. De resterende 10% skal være beskyttet natur, hvor der kan foregå skånsom skovdrift under særligt hensyn til biodiversitet.

Derudover mener Ungeklimarådet, at det er på sin plads, at 100% af landarealer og marineområder forvaltes bæredygtigt. Det betyder, at al ressourceudvinding, fiskeri og lignende ikke må tage af havets og landets ressourcer hurtigere, end den naturlige balance kan opretholde sig selv. Det kan bl.a. også betyde en gradvis FSC-certificering af alle private skove, så de kan erstatte statens FSC-skovdrift i de områder, der lægges ud til vild og urørt skov.

2. Udtagning af skov og lavbundslande

Der skal udtages minimum 150.000 ha eksisterende skov til urørt skov. Langt størstedelen skal findes i statens cirka 110.000 ha statsskov, hvor samtlige skove skal udlægges til urørt skov. Resten skal især findes i skove ejet af offentlige stiftelser, kommuner, Forsvaret og Folkekirken. Eventuelt resterende mængder skal findes i særligt værdifuld privat skov med tilstedeværelse af truede arter, høj naturværdi og et nævneværdigt naturpotentiale. De minimum 150.000 ha urørt skov skal være udpeget senest i 2030 og senest fuldt realiseret i 2040. Udpegningen skal foretages med hjælp fra uvildige forskere. I udpegelsen skal der være særligt fokus på eksisterende biodiversitet og naturværdi, således at der f.eks. ikke udpeges 100 ha nyetableret skov fremfor 100 ha gammel skov. I skovene skal der stoppes for dræn, så der opstår en naturlig hydrologi for øget kulstoflagring. Derudover skal der ideelt foregå helårsgræsning i skovene med store planteædere, f.eks. heste og kvæg, uden tilskudsfodring for at bevare eksisterende biodiversitet og øge biodiversiteten fremadrettet.

Danmark skal være et grønt foregangsland, hvilket inkluderer, at regeringen skal vise, at de virkelig vil naturen. Udlægningen af urørt skov samt beskyttelse og genopretning af andre kulstofrige økosystemer som f.eks. vådområder, saltmarsker og [tangskove](#) er meget effektive værktøjer til at bremse klimaforandringerne. Samtidigt kan udlægning af statsskov til urørt skov bremse tilbagegangen af skovarter omkostningseffektivt sammenlignet med at nyetablere skov. Det er en win-win løsning.

Ungeklimarådet mener, at regeringen skal udnytte det potentiale, der ligger i at udtage en stor del af landbrugets lavbundslande. [61%](#) af Danmarks areal er landbrug, hvilket gør Danmark til et af de mest intensivt opdyrkede lande i hele verden. For at sikre mere plads til naturen anbefaler Ungeklimarådet, at 100.000 ha landbrugsjord bestående af lavbundslande og marginallande udtages. Disse arealer skal være udpeget senest i 2030 og senest fuldt realiseret i 2040. 7% af det nuværende landbrugsareal, svarende til 170.000 ha jord, er kulstofrige lavbundslande, som i 2018 udledte ca. 4,8 mio. ton CO₂e. Et stop for at dyrke de kulstofrige lavbundslande vil være [det mest oplagte reduktionstiltag](#) inden for landbruget, som samtidigt vil frigøre arealer med plads til naturen. Der er et reduktionspotentiale på 4,1 mio. ton CO₂e, hvis alle lavbundslandene blev vådlagte. Med andre ord vil man have nået en femtedel af klimalovens 2030 målsætning. Det er dog langt fra alle lavbundslande, som er rentable at tage ud, da en vådlægning af dem kan få nævneværdige sideeffekter som fosforproblemer og uforholdsmæssige omkostninger. Men vådlægning af store dele af lavbundslandene vil have en positiv miljøeffekt, da det vil mindske udvaskningen af kvælstof grundet stop af gødning på arealerne. Det skønnes at vådlægningen koster 20 - 138 kr. pr. ton CO₂e¹. Lavbundslande med højværdiafgrøder ligger på 200 kr. pr. ton CO₂e. Det er alt andet lige et billigt klimatiltag med stort reduktionspotentiale, som regeringen bør benytte sig af.

3. Danmark skal have den plantebaserede føretrøje

Danmark producerer rekord meget svinekød pr. indbygger. Det er med til at sætte Danmark i toppen af de lande, som udleder mest CO₂ pr. indbygger. Landbruget optager 61% af Danmarks arealer, heraf bruges 80% til proteinfoder, hvilket efterlader meget lidt areal til urørt natur. Der er et presserende behov for en omstilling af vores fødevarerproduktion, så den i langt højere grad baserer sig på planter, til gavn for natur, klima og sundhed. Derudover importerer Danmark store mængder soja som proteinfoder til svinene, hvilket bidrager til de enorme fældninger af regnskove og dermed ødelæggelsen af det mest artsrige og unikke økosystem.

En betydelig mindskning af den animalske produktion og en satsning på plantebaserede proteiner vil derfor have væsentlige positive effekter på biodiversiteten og klimaet:

1. Det vil frigive store arealer herhjemme, som kan udlægges til vild natur, der kan fremme biodiversiteten, sikre jordkvaliteten og lagre store mængder kulstof.
2. Det vil mindske skovrydningen af regnskoven - en af klodens mest dyrebare økosystemer - og dermed hjælpe utallige arter og de oprindelige folk, samtidigt med at der bibeholdes en væsentlig CO₂-”støvsuger”. Det vil mindske importen af proteinfoder og dermed reducere en betydelig mængde CO₂.
3. Vi vil vise verden, at man kan producere høj kvalitet bæredygtigt protein til mennesker og have en spændende madkultur uden at overskride planetens grænser.

Fremtidens kost vil i højere grad være plantebaseret, og dette bør det danske landbrug omlægges til. Derfor skal det danske landbrug sigte efter at blive førende inden for en plantebaseret produktion, hvor eksempelvis ærter, bønner og frugt i langt højere grad produceres lokalt i stedet

¹ Klimarådets, “Kulstofrige Lavbundslande analyse”, 2020

for at blive fløjet ind fra hele verden. Landbruget har et ansvar, og det ansvar bliver kun løftet ved, at de får lov til at satse i langt højere grad på fremtidens grønnere kost.

Det skal ikke være den udenlandske efterspørgsel på dansk grisekød, som styrer landmandens produktion, men derimod den produktion som er med til at skabe en bedre fremtid og folkesundhed. Det kræver en støtte til omlægningen af den animalske produktion, som skal kultivere et landbrug, der øger biodiversiteten og mindsker fødevarerproduktionens klimaaftryk. Danmark har et verdensførende landbrugserhverv, som skal blive ved med at være førende. Fremtiden skulle gerne blive grønnere, og dette skal landbruget bidrage til.

4. Stop al skovdrift i Naturstyrelsens skove

Den danske natur skal behandles efter "Brandmandens Lov": 1) Bevar, 2) Beskyt, 3) Genopret, 4) Nyetablér. I den rækkefølge. For biodiversiteten har brug for de gamle skove, der er nødvendige for den stærkt trængte natur. Derfor mener Ungeklumarådet, at al skovdrift i Naturstyrelsens gamle skove skal være ophørt i 2030. [Nyere forskning](#) viser, at eksisterende gammel urørt skov bliver ved med at optage CO₂ og sørger for en [langvarig](#) lagring af kulstof, især via [underjordiske processer](#). Bevarelse af den eksisterende skovnatur bør derfor også for klimaets skyld komme før etablering af ny skov. Ved eventuel etablering af ny skov bør det foregå ved naturlig succession, da skoven de fleste steder kan komme helt af sig selv og helt gratis. Naturlig succession har desuden en gavnlig klimaeffekt fra dag ét, bl.a. fordi der undgås jordbehandling af nyetableret skov, som udleder CO₂.

Der er desuden global forskningskonsensus og tydelige anbefalinger fra [IPCC](#) og [IPBES](#) om, at nyetablering af f.eks. klimaskove ikke må hindre bevarelsen af truede økosystemer eller generelt have en negativ virkning på øgningen af biodiversitet i landet.

Ungeklumarådet mener endvidere, at det er værd at overveje en fredning af veterantræer, således der er noget at håndhæve i tilfælde af fældning af disse værdifulde træer. Hvis staten ikke går forrest og prioriterer beskyttelsen af naturen, så vil vigtige habitater forsvinde.

5. CO₂-afgift

Ungeklumarådet har tidligere præsenteret en anbefaling på en ensartet høj CO₂-afgift, som skal gøre det fordelagtigt for alle sektorer at mindske deres CO₂-udledninger. En CO₂-afgift på 360 - 600 kr. pr. ton CO₂e vil f.eks. gøre det økonomisk fordelagtigt for landmændene at udtage størstedelen af lavbundsjordene. Dertil vil en afgift også nedregulere importen af vare som for eksempel soja, og derved bidrage til mindre animalsk produktion i landbruget. Ungeklumarådet mener, at en CO₂-afgift bør stige frem mod 2030 og ende på et leje på minimum 1500 kr. pr. ton CO₂e. En CO₂-afgift vil således sikre, at de billigste reduktioner sker først, så den grønne omstilling ikke bliver unødigt dyr.

6. Stop afskovning relateret til dansk import af råvarer

Dansk import og forbrug står for et betydeligt natur- og klimaaftryk globalt set. Skovrydning er en væsentlig årsag til tab af biodiversitet i dyrebare økosystemer og har samtidig negative konsekvenser for klimaet. CO₂e-udledninger fra skovrydning udgør næsten [12%](#) af de samlede globale drivhusgasudledninger og er næst efter fossile brændstoffer den vigtigste årsag til klimaforandringerne. Der er i Danmark et stort reduktionspotentialt for sojaimport, jf. anbefaling 3. Ved f.eks. at købe certificeret afskovningsfri soja vil CO₂-udslippet fra sojaforbrug i Danmark kunne mere end halveres. Derfor bør der stilles krav om at implementere tiltag på tværs af leverandørkæder og investeringsorganer for at stoppe danske aktørers bidrag til afskovning og ødelæggelse af natur globalt set.

7. Danmark skal leve op til internationale forpligtelser

Danmark har forpligtet sig til at opfylde Aichi-målene inden 2020, men en [opgørelse](#) viser, at 17 ud af de 19 mål ikke er nået. Ungeklimarådet mener, at Danmark har et ansvar for at gå forrest, og at det er selvsagt, at der stræbes efter at nå internationale målsætninger. Dette gælder også FNs biodiversitetskonvention samt udarbejdelsen af nationale rapporter vedrørende biodiversitetens tilstand i landet. De naturområder, som indberettes, skal være af høj nok kvalitet, når der skal rapporteres til EU om naturens tilstand i Danmark, således at områder med lav naturværdi ikke medregnes. Danmark har pinligt lidt natur med høj biodiversitet, og det er på tide, at regeringen tager ansvar for de internationale forpligtelser, som Danmark er med i. Danmark skal være førende inden for biodiversitetspolitik og vise, at vi kan være et landbrugssamfund, mens vi fremmer vores vilde natur. Politisk bør regeringen promovere en integreret og holistisk tilgang til bæredygtighed på COP15 (biodiversitet) og COP21 (klima), der begge finder sted i 2021. Inspiration til en samtænkning af klimakrisen og biodiversitetskrisen kan bl.a. findes gennem [naturbaserede løsninger](#), som anbefales af WWF.